

# Om framtidsfullmakt

Vill du själv bestämma vem eller vilka som ska ta hand om dina angelägenheter den dag du inte längre klarar av det? Då kan du skriva en framtidsfullmakt.

En framtidsfullmakt kan inte börja gälla direkt när den undertecknas. I stället träder den i kraft från den tidpunkt om eller när du förlorar beslutsförmågan. Den eller de person(er) som du har utsett till fullmaktshavare kan då företräda dig i sådana ärenden som du har bestämt att framtidsfullmakten ska omfatta. Demensförbundet tillhandahåller kostnadsfritt en mall för framtidsfullmakter. Du hittar mallen längst ned på denna sida. För att kunna fylla i den korrekt rekommenderar vi att du noga läser igenom informationen nedan.

## Vad kan ingå i en framtidsfullmakt?

En framtidsfullmakt kan omfatta ekonomiska såväl som personliga angelägenheter. Du kan exempelvis bestämma att fullmaktshavaren/fullmaktshavarna ska kunna betala dina räkningar, förvalta din egendom och företräda dig i frågor om bostad och social omsorg. Vidare kan du skriva in särskilt att framtidsfullmakten ska omfatta försäljning av fast egendom och bostadsrätt.

## Vad kan inte ingå i en framtidsfullmakt?

Vissa personliga angelägenheter kan inte ingå i framtidsfullmakt. Fullmaktshavaren/fullmaktshavarna kan exempelvis inte å dina vägnar upprätta testamenten eller besluta i frågor om vård och tandvård.

## Vilka formkrav uppställs på framtidsfullmakter?

För att få utfärda en framtidsfullmakt måste du vara minst 18 år och själv kunna ta hand om dina angelägenheter. Framtidsfullmakten måste vara skriftlig, undertecknad och bevittnad av två personer. Därutöver ska det framgå att dokumentet är en framtidsfullmakt, vem eller vilka du har utsett till fullmaktshavare, vilka angelägenheter som framtidsfullmakten omfattar och eventuella övriga villkor.

## Bör jag upprätta flera original?

Som en säkerhetsåtgärd rekommenderar Demensförbundet att du upprättar flera original. Var även noga med att du förvarar dokumenten på ett betryggande sätt. Banker, apotek och andra aktörer kräver i princip alltid att fullmaktshavaren/fullmaktshavarna visar upp originalhandlingen.

**Kan Demensförbundets mall för framtidsfullmakt användas för att uträtta bankärenden?**

Ja, förutsatt att den är giltig, har trätt i kraft och omfattar bankärenden.

Observera att fullmaktshavaren/fullmaktshavarna, som reglerna ser ut idag, måste sköta bankärendena från bankens kontor eller i vissa fall via telefon. Fullmaktshavaren måste vid varje tillfälle legitimera sig och visa upp framtidsfullmakten i original. Endast en av storbankerna (Nordea) erbjuder en lösning där fullmaktshavaren ges tillgång till internetbanken, men då under förutsättning att man upprättar framtidsfullmakten för bankärenden hos dem. Kanske kommer även fler banker att följa efter. Fråga gärna din bank om de tillhandahåller eller planerar att börja tillhandahålla någon liknande lösning.

**Not.** Demensförbundet känner till att vissa banker ibland ställer sig tveksamma till andra framtidsfullmakter än deras egna eller Svenska bankföreningens. Enligt bankernas egna policier får de dock inte neka framtidsfullmakter på denna grund. Om du skulle stöta på problem så är Demensförbundets råd att du vänder dig till bankens chef. Då brukar det lösa sig.

**Hur gör jag om jag vill utse flera fullmaktshavare?**

Du väljer själv om du vill utse en eller flera fullmaktshavare. Om du utser flera fullmaktshavare så är det dock viktigt att du beskriver hur deras behörigheter ska förhålla sig till varandra. Du kan exempelvis bestämma att de bara ska få företräda dig tillsammans, d.v.s. vara överens. Du kan även ge dem individuella behörigheter, så att de kan agera självständigt. Ett annat alternativ är att du ger dem olika uppdrag och ansvarsområden. Alternativt kan du "rangordna" fullmaktshavarna, så att exempelvis nummer 2 i listan kan ta över uppdraget om nummer 1 inte kan eller vill.

**Vilka kan vara vittnen?**

För att en framtidsfullmakt ska vara giltig måste den bevittnas av två personer. Dessa får inte stå som fullmaktshavare i den aktuella framtidsfullmakten. Därutöver måste vittnena vara minst 15 år, förstå betydelsen av vittnesbekräftelsen och inte vara make/maka eller sambo, syskon, barn, styvbarn eller svärföräldrar till dig som utfärdar fullmakten. Vittnena ska intyga att du är frisk och förstår att du upprättar en framtidsfullmakt och vad det betyder.

**Vad är en ersättare?**

En ersättare är en person som kan träda i fullmaktshavarens/fullmaktshavarnas ställe i händelse av exempelvis sjukdom eller resa.

**Vad är en granskare?**

En granskare är en person som du bestämmer ska kontrollera hur fullmaktshavaren/fullmaktshavarna sköter sitt uppdrag. Granskaren kan exempelvis begära att fullmaktshavaren/fullmaktshavarna årligen lämnar redovisningar. Du kan även ge granskaren rätt att återkalla framtidsfullmakten, eftersom det normalt sett inte är något du kan göra själv när framtidsfullmakten väl har trätt i kraft.

**När börjar en framtidsfullmakt att gälla?**

En framtidsfullmakt börjar gälla när du inte längre kan ta hand om de angelägenheter som framtidsfullmakten omfattar. Om du vill kan du skriva in i framtidsfullmakten att denna tidpunkt ska fastställas av domstol, som grundar sin bedömning på en medicinsk utredning. I annat fall är det fullmaktshavaren/fullmaktshavarna som avgör när framtidsfullmakten träder i kraft. Fullmaktshavaren/fullmaktshavarna ska då meddela dig, din eventuella make/maka eller sambo samt dina nära släktingar om att framtidsfullmakten har börjat gälla och om vad den innehåller.

**När upphör en framtidsfullmakt att gälla?**

En framtidsfullmakt upphör att gälla i följande situationer:

- Om du återfår beslutsförmågan.
- Om du får en god man eller förvaltare, vars uppdrag omfattar samma angelägenheter som framtidsfullmakten.
- Om Överförmyndarnämnden beslutar att framtidsfullmakten inte får användas.
- Om du försätts i konkurs.
- Om framtidsfullmakten återkallas (efter ikraftträdandet så kan ett återkallande i regel bara göras av granskaren, för det fall du har utsett en sådan).
- Om du avlider, ifall detta särskilt har skrivits in i fullmakten.